

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Bogumiła Ustjanicz (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z odwołania T. P. Spółki z o.o. z siedzibą w P.
przeciwko PKP Polskim Liniom Kolejowym S.A. z siedzibą w W.
o zamówienie publiczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 8 sierpnia 2012 r.,
zażalenia skarżącego na postanowienie o kosztach zawarte w pkt II
postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 16 stycznia 2012 r.,

- 1) **zmienia zaskarżone postanowienie o kosztach postępowania w ten sposób, że zasądza od PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. w W. na rzecz T. P. Sp. z o.o. w P. kwotę 103.600 zł (sto trzy tysiące sześćset zł) tytułem kosztów postępowania przed Sądem Okręgowym**
- 2) **odrzuca zażalenie w pozostałym zakresie**
- 3) **koszty postępowania zażaleniowego rozdziela stosunkowo między stronami i zasądza od PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. w W. na rzecz T. P. Sp. z o.o. w P. kwotę 2880 zł (dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt zł) tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 1017, 60 zł (jeden tysiąc siedemnaście i 60/100 zł) tytułem kosztów sądowych.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy po rozpoznaniu sprawy na skutek skargi T. P. sp. z o.o. w P. od wyroku Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 17 października 2011 r., uchylił ten wyrok i umorzył postępowanie, a ponadto oddalił wniosek skarżącego o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wyjaśnił, że zarówno skarżący jak i przeciwnik skargi - PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. w W. wnieśli o umorzenie postępowania z uwagi na uwzględnienie przez przeciwnika skargi po wniesieniu tej skargi żądań skarżącego i wyłączenie stacji Rembertów z zamówienia publicznego dotyczącego linii kolejowej E 75. Skarżący wniósł również o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania na podstawie art. 198 f ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm., dalej powoływanej jako „p.z.p.”), czemu sprzeciwił się przeciwnik skargi. Wniosek stron o umorzenie postępowania, przy uwzględnieniu zdarzeń, które go uzasadniały, Sąd Okręgowy uznał za przyczynę przesądzającą o zbędności i bezprzedmiotowości rozpoznawania zgłoszonej skargi. W związku z tym uchylił zaskarżony wyrok Krajowej Izby Odwoławczej i umorzył postępowania w sprawie. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania sądowego Sąd uzasadnił treścią art. 198 f ust. 3 p.z.p., statuującego odpowiedzialność za wynik postępowania. Na potrzeby orzeczenia o kosztach rozważył zarzuty skargi i ocenił, że skarga ta nie była uzasadniona, a decyzja zamawiającego o podziale zamówienia wynikała wyłącznie z jego woli. W konsekwencji uznał, że nie wystąpiły przesłanki zasądzenia od zamawiającego kosztów postępowania sądowego.

Od postanowienia Sądu Okręgowego orzekającego o kosztach postępowania skarżący złożył zażalenie, zarzucając naruszenie art. 198 f ust. 5 p.z.p. przez błędną wykładnię, która doprowadziła do merytorycznego rozpoznania skargi, z pominięciem wniosków i twierdzeń zgłaszanych podczas rozprawy oraz niezastosowanie art. 229 k.p.c. polegające na merytorycznym badaniu skargi chociaż przeciwnik skargi przyznał, że dokonał modyfikacji specyfikacji istotnych warunków zamówienia w sposób wnioskowany przez skarżącego.

We wnioskach skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie na jego rzecz od przeciwnika skargi kosztów postępowania; ewentualnie uchylenia zaskarżonego postanowienia w zakresie oddalenia wniosku o zasądzenie kosztów postępowania i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu lub innemu Sądowi równorzędnemu oraz przyznania mu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 198 a ust. 2 p.z.p. do postępowania ze skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego o apelacji, jeżeli przepisy prawa zamówień publicznych nie stanowią inaczej. Sąd Okręgowy orzekał więc jako sąd drugiej instancji. Dopuszczalność zażalenia do Sądu Najwyższego na rozstrzygnięcie o kosztach zawarte w postanowieniu sądu drugiej instancji wydanym w dniu 16 stycznia 2012 r., mimo zmiany art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. dokonanej ustawą z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381), wynika z postanowienia art. 9 pkt 6 ustawy zmieniającej, nakazującego stosować ten przepis w nowym brzmieniu do zaskarżenia orzeczeń wydanych po dniu wejścia w życie ustawy, tj. od 3 maja 2012 r.

Artykuł 198 f ust. 5 p.z.p. określa zasadę orzekania o kosztach postępowania w sprawach ze skargi na orzeczenie izby, wprowadzając jako wyłączną regułę odpowiedzialności za wynik postępowania. W tym zakresie wyłącza więc odpowiednie stosowanie postanowień o kosztach procesu, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. Sąd Okręgowy zinterpretował powołany przepis jako odwołujący się w każdym wypadku do rozstrzygnięcia merytorycznego, które zapadłoby w sprawie i dlatego – mimo stwierdzenia, że wydawanie orzeczenia stało się zbędne i umorzenia z tej przyczyny postępowania - rozstrzygnął jednak sprawę merytorycznie na potrzeby postanowienia o kosztach postępowania. Skarżący słusznie krytykuje taki rezultat interpretacji omawianego przepisu. Powiązanie orzeczenia o kosztach z wynikiem

postępowania stanowi wyraz akcesoryjności obowiązku pokrycia kosztów przez tą stronę, która uległa, na rzecz tej strony, której żądania zostały uwzględnione. Chodzi przy tym o wynik rzeczywisty, a więc o stan rzeczy jaki ma nastąpić wskutek realizacji orzeczenia lub jaki już nastąpił w efekcie uwzględnienia żądań przez przeciwnika. Dlatego przyjmuje się, że w wypadku cofnięcia powództwa dokonanego z tego powodu, iż po wniesieniu powództwa strona pozwana zaspokoila dochodzone, wymagalne roszczenie, stroną przegrywającą jest pozwany (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1984 r., IV CZ 196/84, Lex nr 8642). Uwzględnienie żądania skarżącego przez przeciwnika skargi połączone z rezygnacją przez strony z orzekania w tej sprawie przez organy sądowe, nie budzące wątpliwości sądu co do zbędności wydawania merytorycznego orzeczenia, tworzy stan równoważny przegraniu sprawy przez stronę pozwaną i nie upoważnia sądu do przyjmowania za podstawę orzeczenia o kosztach innego, hipotetycznego i nie mogącego się już zrealizować rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący nie ma wprawdzie racji powołując się na naruszenie przez Sąd art. 229 k.p.c., który nie wymaga udowadniania faktów przyznanych przez przeciwnika, w tym wypadku faktu, że przeciwnik skargi zmienił w żądany sposób warunki zamówienia publicznego. Sąd uwzględnił ten fakt i poddał go ocenie, przyjmując, że był on wyrazem swobodnej decyzji przeciwnika a nie skutkiem konieczności uzasadnionej naruszeniem prawa. Niezależnie jednak od tego, czy decyzja przeciwnika wniosku mogła być skutecznie wymuszona na drodze sądowej, niewątpliwie było, że zmiana zamówienia nastąpiła na skutek wdrożenia przez skarżącego procedur odwoławczych i spełniała jego żądanie.

Zażalenie należało więc uwzględnić, jednak tylko w zakresie, w jakim skarżący kwestionował orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem Okręgowym. Natomiast żądania dotyczące kosztów postępowania przed Krajową Izbą Odwoławczą uznać należało za niedopuszczalne, nie odnosiły się bowiem do kosztów, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. W postępowaniu wywołanym skargą przewidzianą w art. 198 a p.z.p. funkcję analogiczną z funkcją sądu pierwszej instancji pełni izba odwoławcza, która orzekła o kosztach. W zakresie tych kosztów więc nie zostały spełnione wymagania art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. w brzmieniu mającym zastosowanie w niniejszej sprawie, co powoduje

konieczność odrzucenia zażalenia w tej części na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 370 w zw. z art. 373 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego uzasadnia art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 198 f ust. 5 p.z.p.